

אימוני קייץ בגדודי היילואים

עיבד סרן נ' סולומון

משנה — אך יש לזכור, שכל שלב במהלכו של האימון כרוך בזה שאחריו; וכולם יחד מיועדים, בסיכומו של דבר, להעניק לגדוד כשירות קרבית.

„מערכת הנושאים כפי שאתה מציג“ — הקשינו — „נראית נוקשה במקצת, וספק אם יש למפקד העוצבה או הגדוד אפשרות להכניס בה שינויים, אפילו כשיהיה סבור, שבמסגרת הזמן המוקצב לא יגיעו הגדוד או העוצבה לרמת האימון הדרושה“.

עוזר ראש מחלקת הדרכה לענייני חי"ר הסתייג נמרצות מדברינו: „כבר בשנה החולפת ישבנו עם חלק ממפקדי היחידות וניסינו — לאור המגמות המרכזיות של האימון — להתאים את תכנית האימונים לרמת יחידותיהם. אנחנו מתכוננים להתמיד בקו זה בכל היחידות של מערך-המילואים שלנו. אם מפקד הגדוד או העוצבה מגלה ליקוי כלשהו באחד משלבי האימון, עליו לשפרו — ולו גם על חשבון תרגיל אחר. מגמה זו מודגשת במיוחד בפרק „כשירויות הפרט“: חייל, שלא הגיע למינימום הנדרש בשלב מסוים, לא יתקדם מבלי לשפר את רמתו; אלא שהדבר נעשה תוך מאמץ שלא לפגוע באימונים של אותם אנשים, אשר השיגו את התוצאות הרצויות“.

אימוני נשק קל

במערך המילואים - כיצד?

רשות הדיבור עברה לקצין הממונה על אימוני הנשק: „אני אתיחס במיוחד לשינויים שחלו השנה באימוני-הנשק ובשיטת המטוחים. השתדלנו להתאים את שיטת היריה במטוחים לתנאי השטח בו מתאמנות היחידות. עד לפני מספר שנים היו מקימים מתקן חשמלי מיוחד למטנחים. המתקן היה יקר מאוד, והיקף השימוש בו לא הצדיק את ההשקעה הכספית. זאת ועוד: התוצאות שהושגו במטנח לא היו גבוהות כמצופה. עתה אנו עובדים בשיטת מטנחים מאולתרים, המותאמת לשטח ולתנאי השימוש במתקני-האימון. אנחנו נמנעים מלתת תרגילים, שאת תוצאותיהם לא ניתן לבדוק.

בתום אימוני הקיץ התכנסנו עם העוזר לענייני חי"ר של ראש מחלקת ההדרכה ועם קציניו הבכירים כדי לדון בלקחים שניתן ללמדם וכדי לסכם ראשי-פרקים למחשבה לקראת אימוני השנה הבאה.

סקירת מבנה תקופת האימון

כדי שנהיה כולנו על „קו התחלה“ אחיד, ביקשנו סקירה על מבנה האימונים. עוזר ראש מחלקת הדרכה לענייני חי"ר פתח ואמר:

„אנחנו נוהגים לחלק את האימון שלנו לארבעה חלקים: א. כשירויות הפרט — זהו מכלול מקצועות מגוון למדי, והדגש בו מושם על אימוני נשק אישי. אם החיילים משיגים את הרמה הדרושה תוך פרק-זמן קצר, מגוונים אנו את אימון ניהם גם בלימוד נשק-רצותי ובתרגול בו — בין נשק כיתתי ובין נשק מחלקתי. סידרה זו של שיעורים מסתיימת במסלול-תרגילים, שנועד לבחון את כושרו של הפרט להגיב באופן נכון ולתפעל את נשקו בתנאים הקרובים ככל האפשר למציאות.

ב. אימון כיתה ומחלקה. למען גבש את הכיתה והמחלקה, הפולטות וקולטות אנשים מדי שנה, אנחנו מעבירים במסגרת זו מספר שיעורים, כדי לתרגל את המפקד בשליטה ובניהוג, וכדי לאפשר לו להכיר את אנשיו; ואילו החיילים לומדים להסתגל לתפקידם בתוך המסגרת. אימון זה מבוסס על תרגילים טכניים, דוגמת תרגיל „משמעת אש“ (הכולל ארגון גזרה, כרטיס-טוחים ופקודת בקרת-אש), תרגילי תנועה למגע ומסלולי-היתקלות. למסגרת זו צירפנו גם היתקלות של מחלקה ב„אויב“ היורה באש חיה. בתרגיל זה נדרשו החיילים לאתר את האויב ולהגיב בצורה נכונה; המ"כ או המ"מ תורגלו בשליטה ביחידותיהם בתנאים הקרובים למציאות.

ג. אימונים טכניים של הפלוגה, הן בהתקפה והן בהגנה. ד. החלק האחרון של האימון וגולת-הכותרת שלו, הוא אימון הגדוד. בסימו של האימון יכולים אנחנו לומר, שהגדוד כולו, כיחידה, מוכן ומוכשר להתיצב לקרב, אם ידרש לכך. ניתן, כמובן, לחלק את נושאי האימון העיקריים לחלוקות

אימון הכיתה - תכליתו וכדאיותו

תוך כדי סקירת אימוני „המסגרת הקטנה“ עברנו לדון בשאלה העקרונית -- האמנם ישנו צורך באימון מסגרת זו? השאלה עוררה חילוקי דעות בין הקצינים, המושפעים מנסיונם האישי ומחלקתם שלמדו במשך השנים. הם העלו תפיסות חדשות, המעוררות את שאלת מקומו של אימון הכיתה במערכת האימונים.

„כל זמן שאנו רואים בכיתה את תא-הלחימה הקטן ביותר, שעליו ממונה מפקד מיוחד-לכך, יש לאפשר לאותו מפקד למצוא שפה משותפת עם אנשי כיתתו. משום כך, הכרחי לחזור ולהקציב מדי פעם בפעם לאותו מ"כ מספר שעות, כדי שיעביר לכיתתו שיעורים בענין תבניות-תנועה, תנועה-זואה, תפיסת עמדות והתנהגות הכיתה בשעת היתקלות. יתר-על-כן: אם רוצים אנו, שהמ"כ ימלא תפקיד של מנהיג, אנחנו חייבים להקציב מספר שעות לאימונים, בהם יפקד הוא על האנשים בלי שהמ"מ או המ"פ יהיו נוכחים. רק בצורה כזאת נוכל להגיע למצב, בו מנהיגותו של המ"כ תבוא לידי ביטוי גם בתהליך האימון ובמסגרות גדולות יותר.“

גיוון האימונים

התעוררה השאלה, כיצד לגנון את אימוניהם השנתיים של חיילי המילואים ולהכניס בהם ענין. אחד הקצינים טען, שמתחסיים לחיילים, כאילו אין הטכניקות הקרביות הפשוטות נהירות להם. מדי שנה חוזרים בקיום כלליים על אותן הטכניקות, במקום להכניס שינויים ולחדש.

פתרון אפשרי הוא תרגילים דו-צדדיים, באמצעותם ניתן יהיה גם לחזור ולתרגל את החיילים בטכניקות, אך עם זאת יהיו באימון ענין ומתח רבים יותר. החיילים והמפקדים יועמדו בפני אתגרים, הקרובים לאלו שמופיעים במציאות של מלחמה. אכן, איש אינו מטיל ספק בכך, שאימון דו-צדדי הינו אימון טוב, מענין ומועיל; אלא שמתעוררת הבעיה של סדר העדיפויות -- אין לשכוח, כי החזרה על טכניקות הכרחית לשם גיבוש המסגרת, בכל רמה ורמה, לצות-קרב מאומן. תרגול טכניקות הלחימה, כמו למשל אימון יחידה ככוח פורץ ליעד מבוצר, ביצוע התחפרות בתרגיל הגנה-סדורה -- דברים אלה ואחרים אינם מתאפשרים, או לפחות אינם יעילים במיוחד, בתרגול דו-צדדי. הליקוי העיקרי הטבוע בתרגול המשימתי הוא תשומת הלב היתרה, שמקדיש המפקד לאויב האורב לו, לתכנית הפעולה ולהצלחתה -- ואגב כך זונח הוא תכופות את הצד הטכני של הביצוע. קחו לדוגמה מחלקה הנעה בשטח ונתקלת ב„אויב“. המ"מ ינסה ודאי לאכזר את ה„אויב“ ולתקוף אותו -- אך הוא יקדיש תשומת לב פחותה לתנועת כוחו-הוא, לשמירה על הרוחים שבין האנשים ובין כוחות-המשנה, להיענות המפקדים לסימנים-מוסכמים וכו'. חסרון נוסף: בתרגיל משימתי נוטה כל מפקד לשלוח את המ"כ הטוב ביותר קדימה, ולעתים נע אף הוא עצמו בראש כדי למנוע גיאות. בצורה כזו נגרע חלקה של המחלקה או הפלוגה בתרגול נושא התנועה הקרבית.

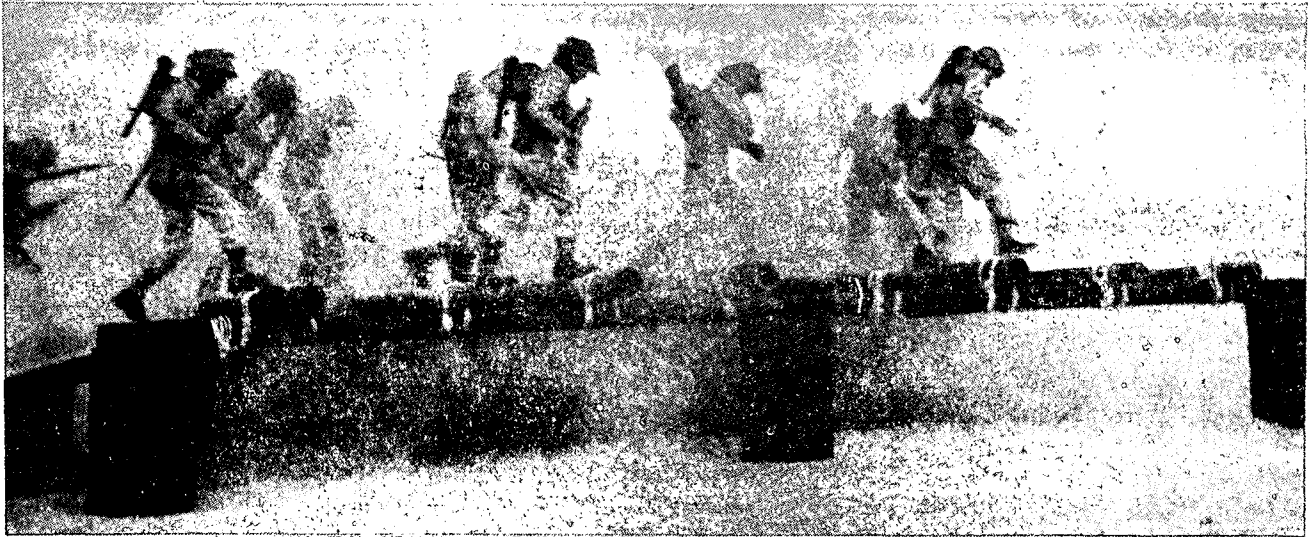
ולסיכום הענין: „יש לראות את צורת האימון על-ידי תרגיל דו-צדדי או תרגיל משימתי כשלב מתקדם באימון, אשר לו צריך להקדיש שלב טכני של תרגול. במסגרת הזמן המוקצב לאימון אנחנו מספקים בקושי להקנות לחייל את המינימום

השיטה הנהוגה כיום מבוססת על מסלול-מטוחים. החיילים נעים ברציפות, נעצרים בקורירי מסוים, מבצעים את תרגילי הירי, ניגשים אל המטרות, בודקים את הישגיהם וממשיכים לנוע במסלול. השיטה החדשה פשוטה יותר ומאפשרת רציפית בתרגול. לאחר שהושגו התוצאות הרצויות, עוברים החיילים למטוחי-שדה ולבסוף -- לירי מהמותן תוך כדי תנועה. כמקובל, בוצעו במקביל לכך תרגילי-לילה, תוך שימוש בכל סוגי הנשק האישי. רצוי אמנם, שהרובאי יכיר כל-ינשק רבים ככל האפשר; אך החלטנו, שראשית-חובתנו היא להקנות לו ידע נאות ברובה-חיטע, בתת-מקלט ובריימון הרובה הנ"ט -- כלים, שהרובאי חייב להכיר היטב, ולהיות מסוגל לתפעלם באופן המניח את הדעת. עתה מתעוררת השאלה: מי יפעיל את מטול-הרקטות הנ"ט בשעת קרב, אם עקב פציעה או תקלה אחרת לא יוכל איש כיתת-הנשק להפעיל את נשקו? אנו מנסים לפתור בעיה זו בכך, שמאמנים במטול-רקטי אותם האנשים שעברו את כל המטוחים בנשק האישי (בלי להזדקק לאימון נוסף), והשיגו בהם תוצאות טובות.

„אותם החיילים, שאינם מגיעים למינימום הדרוש, נקראים במשך השנה לאימונים נוספים, כדי לשפר את רמתם. התור צאות המושגות באימונים אלו בדרך כלל טובה, כי ניתן לרכז את כל תשומת הלב בשיפור הישג האישי. לדוגמה -- תוך יום אחד השיגו 246 איש, מתוך 250 שנקראו לאימון, את המינימום הדרוש. אינני יודע אם הגענו לשיטה האופטימלית באימוני הנשק, אולם השיטה בה אנו נוהגים כיום הוכיחה את יעילותה, ובכונתנו להתמיד בה גם בעתיד, תוך שכלולים שיבואו בודאי בעקבות הנסיון שנרכוש.“

משה א.

ידיעותיהם וכדי שתפקח על רמת האימונים סמכות מקצועית ראויה. השתלמויות אלה נערכות, בדרך-כלל, כאשר הגדוד כולו נקרא לאימון, ובמקביל לאימוני היחידות הרובאיות. כשמתחיל הגדוד בתרגילים הגדודיים המסכמים, מצטרפים חיילי הפלוגה-המסייעת לאימון המרוכז. בעית מפקדי-הפלוגות החלה מוצאת אף היא את פתרונה בצורת אימונים מקצועיים הנערכים בשביל המ"פים — וכל אחד מהם משתלם באותם שטחים, בהם לוקה במיוחד השכלתו. שילוב זה יש בו כדי לשפר, במקביל, את הרמה המקצועית — הן של כלל חיילי הפלוגה-המסייעת והן של מפקדיה — ולהעלות את רמתו המבצעית של הגדוד.

בעית ההמשכיות באימוני המילואים

העלינו את השאלה, האם בכלל משתלבים אימוני השנה החולפת באימון של השנה שלאחריה, ואם כן — כיצד? התשובה שקיבלנו היתה: „אין כונתנו לעשות מאימוני המילואים קורס רב-שלבי, הנמשך בכל שנה. יחד עם זאת, קיים גורם ההמשכיות בתחום רמת הביצוע. שאיפתנו — לשפר מדי שנה את הישגי הגדודים, כך שיבצעו טוב יותר, מהר יותר וביתר תכליתיות. אנחנו איננו קופאים על שמרינו — חידושים בשיטות הלחימה ובכלי-נשק מוצאים את בטוים גם באימוני המילואים. יעוד הגדוד, המציב בפנינו את הדרישה לאימון רב-תכליתי של גדוד ה"חי"ר במילואים, מחייב לחזור מדי שנה על כל נושאי האימון. תכלית זו ניתן, כמוכן, להשיג בדרכים שונות ובעזרת תרגילים מגוונים, כדי שלא לשעמם את החיילים ואת המפקדים כאחד.“

הרמה המתורגלת

עוזר ראש מחלקת הדרכה לענייני חי"ר סיכם: „עלינו להבין, שמטרת האימון השנתי היא לגבש את הגדוד במסגרת לוחמת, מתואמת ומתורגלת כראוי בכל צורות הקרב הנהוגות. גדוד, בו יש פלוגות מאומנות ומחלקות שירותים יעילות, לא יהיה מסוגל בהכרח לבצע באותה מידה של יעילות גם משימות גדודיות. יש לתרגל את כל המכונה הזאת בצורה משולבת, כדי שבשעת הצורך תוכל לפעול כמסגרת אורגנית אחת.“

הדרוש. אם נכניס למסגרת גם תרגילים דו-צדדיים, יבוצבו זמן יקר. בהשתלמויות מפקדים, לעומת זאת, אנחנו מקדישים זמן ניכר לאימון דו-צדדי, כדי לתרגל את המפקדים ברמות השונות בשיקולים מהירים ומדויקים.“

בעיות אימוני הפלוגה- המסייעת ומפקדיה

אימון חייליה של הפלוגה המסייעת בגדודים מעורר בעיות. בעוד שאימוני פלוגות-הרובאים עומדים תחת ביקורת מקצועית של כל דרגי הפיקוד בעוצבה, הרי נושא הסמכות המקצועית העיקרית באימוני המחלקות המקצועיות של הפלוגה-המסייעת הוא בדרך-כלל המ"פ או המ"מ. משום כך התחילו בשנים האחרונות לערוך אימונים מקצועיים לחיילי הפלוגה-המסייעת בבתי-ספר של הצבא הסדיר, כדי לרענן את

משה א.